

TÄHEKE

Nr 1

1999

Rebulber
tegutseb jälle

Keldrihiir
kohtub arvuti-
hiirega

Siga tahab
elevandiks
saada

Naljad onu
Andrese tasku-
raamatust

Öökull Uhuu
uudised

Meisterdame
söögimaja

ISSN 0134-2266

9 770134 226010

MINU ÕPETAJA

Minu õpetaja nimi on Sirje Laur. Minu õpetaja on hea. Ka teised õpetajad on toredad. Õpetaja on vahest ka kuri. Kuri on ta siis, kui keegi midagi iga päev maha unustab.

Kui keegi kodust tööd ära ei tee, siis ütleb õpetaja: "Häbi sul olgu ja saba sul tulgu!"

Oleks tore näha küll last, kellel saba taga.

Mulle meeldib tundidest kunstitund. Kõige enam meeldivad mulle liimimistööd. Minu unistuseks on saada õpetajaks. Tahaksin olla hea õpetaja, keda lapsed hoiavad.

**Kersti Kuusemäe, IIIc kl.
Kilingi-Nõmme Gümnaasium**

ÜHE KOOLITONDI LUGU

Ühe maakooli pööningul elas koolitont, kes tundis end väga üksikuna ja oli seetõttu õnnetu. Sageli proovis ta koolilastega sõbraks saada. Kuid oh häda! Nähes enda ees tonti, karjatati õudusest ja pisteti jooksu, mispeale vaene tondike puhkes nutma.

Ükskord otsustas üksindust tundev koolitondike veel kord sõprust pakkuda. Käies mööda koolimaja, kuulis ta järsku hädakisa. Nurga tagant piiludes nägi ta, kuidas üks suur poisivolask endast väiksemat poissi rusikatega peksis. Väikemees kaitsetes oma silmnägu ja nuttis haledalt.

Sellist ülekohut ei suutnud koolitont taluda. Ta tormas vihakisaga poisivolaski kallale. Tollel läksid koolitonti nähes silmad punge. Ta rõõgatas ning pistis jooksu nagu tuulispask. Poiss Priit aga tonti ei kartnud. Ta naeratas sõbralikult ja tänas abi eest.

Nii said koolitont ja Priit headeks

TEEME LAHTI POSTIPAUNA

Seekord on POSTIPAUNA leheküljel koolilood, mille kirjutajad said AS REKATO poolt preemiaks taskuarvuti.

MINU ÕPETAJA

sõpradeks. Pärast seda juhtumit ei peljanud koolilapsed kunagi tonti ning koolitont ei pidanud enam üksindust tundma. Ka suured poisid muutusid paremaks ja väiksed lapsed võisid end julgelt tunda.

Andres Ainson Tallinnast

PRÜGIKOLL EHMATAS

Kui ma teise klassi läksin, ei viitsinud ma õppida. Ühel hommikul ehmatas mind prügikoll kooliteel. Ta ütles, et ärgu ma kartku teda. "Ma ei viitsinud õppida, ja näe, kes ma nüüd olen," ütles ta. Ta rääkis veel, et tal ei ole tööd ja tal ei ole raha. Siis ma tundsin end terve päeva halvasti ja sain aru, et kui ma ei hakka õppima, siis võib minust samasugune saada. Ma hakkasin hoolega õppima, sest ma ei taha rumalaks jääda.

**Kati Kraun, IIIb kl.
Lilleküla Keskkool**

On olemas lapsi, kes ennast on täis ja upsakalt ringi, pea kuklas, käib. Asi laheneb siis, kui appi tuleb lepitaja, ei keegi muu kui õpetaja. Tal alati varuks on sõbralik jutt, ei kunagi peale tiku meil tukk. Tal naeratus näol ja sõna nii hea, teda kartma kunagi keegi ei pea.

Meie õpetaja – armas ja hea.

Ei paremat temast ma tea.

Tal vahest on varuks ka mõni trikk ja usud või mitte – ta tund pole üldsegi pikk.

Riinu Urban Haljalast

MINU VAHETUND

Vahetunnis mängin teiste poistega jeekimit. Meil on üks Maivel-man, kes on kogu aeg jeekim. Tema pärisnimi on Rauno. Me jookseme koolimaja peal ringi. Maivel-man ajab meid taga. Kui ta meid kätte saab, siis viib ta meid vanglasse. Kümne

plaksuga saab vabaks päästa. Tegelikult koolimaja peal joosta ei tohi. Meie jookseme ikkagi. Kui tundi heliseb, jätame jeekimi mängu pooleli. Järgmisel vahetunnil jätkame.

Vahetunnis ei hakka meil kunagi igav.

**Lauri Lelumees, V kl.
Käina Gümnaasium**

ESIMENE KOOLIPÄEV

Oma esimest koolipäeva kaheksa aastat tagasi kartsin kohutavalt. Nüüd ei mäletagi enam, mille ees ma siis õieti hirmu tundsin. Hommikusöögilauas nutsin ja keeldusin kooli minemast. Ikkagi tuli minna koos isa-emaga lilli ostma ja siis aktusele sammud seada.

Minu esimene õpetaja Maarika Vares oli noor, kena ja väga sõbralik. Kui ta mind teretas, hakkasin jälle nutma – natuke hirmust, natuke rõõmust ja natuke ärevusest. Siiski teretasin vastu, naeratasin vapralt ja ulatasin õpetajale lillekimbu.

Aulasse juhatasid meid lõpuklassi õpilased. Mind võttis oma hoolde üks suur tüdruk. Aulas võttis ta mind sülegi, ehkki olin päris raske.

Aktusel kutsuti kõik vastsed koolilapsed tähestiku järjekorras aabitsa järele. Suur tüdruk küsis, et mis tunne on kooli alustada. Vaikisin oma hirmu maha. Ütlesin, et uhke tunne.

Pärast aktust tehti õpetajast, esimese ja kaheteistkümnenda klassi õpilastest, lastevanematest ja aabitsatest kooli trepil pilte. Need fotod meenutavad mulle tänagi seda päeva, mil alustasin kooliteed.

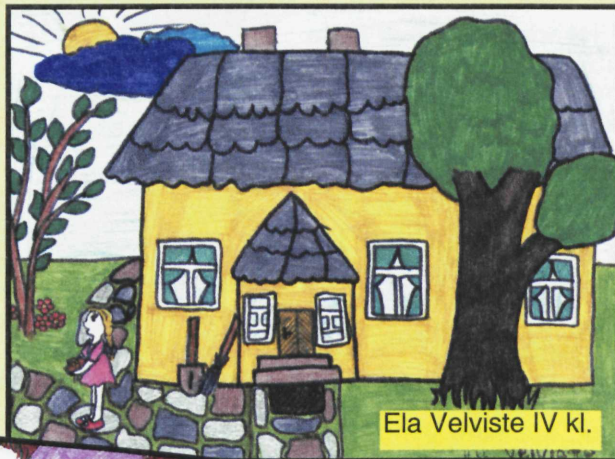
Kodus sain kingituseks värvilised papid koos meisterdamisjuhistega ja suure tordi, mille mina, ema, isa ning vanaema ühiselt ära sõime. Sel päeval sain teada tähtsa tarkuse – kooli ei ole vaja karta.

Martiina Viil Tartust

Meile meeldib jooni stada

Liisa Tilk 8a.

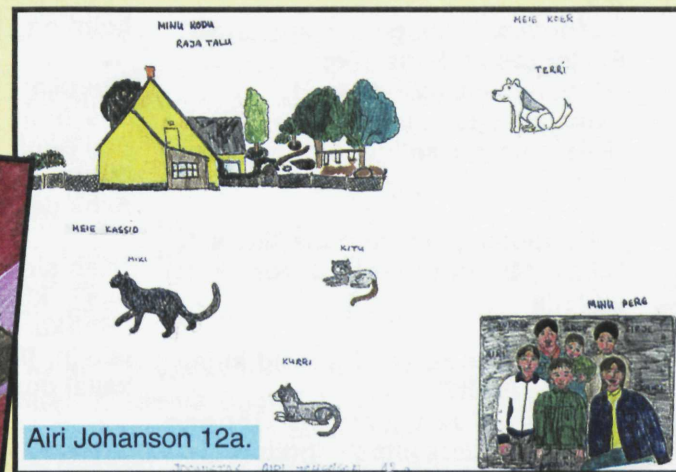
Ela Velviste IV kl.

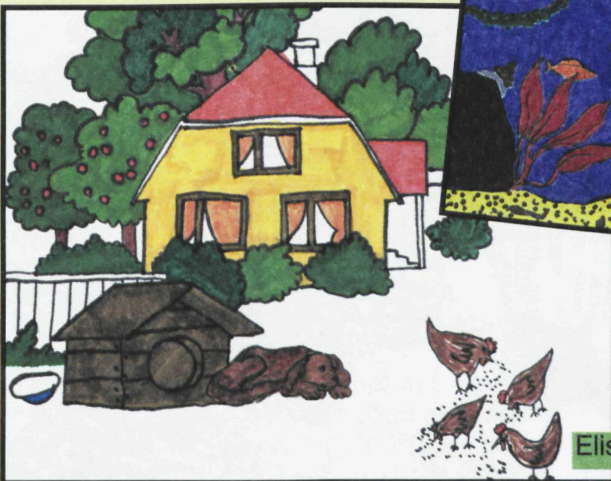
Saara Mildeberg 6a.

Martin Juurikas 12a.

Airi Johanson 12a.

Elis Alvee 11a.

Maaria Kingla 9a.

Onu Andresel, "Tähekese" kauaaegsel heal autoril ja suurel lastekirjanduse tundjal on väike punaste kaantega taskuraamat, kuhu ta kaua aega tagasi koolides liikudes märkis üles siin-seal juhtunud naljakaid juhtumeid. Naljad, mida te nüüd loete, on võetud sellest taskuraamatust.

EMAKEELE TUNNIS

Õpetaja: "Mõelge üks küsilause!"
Peeter tõstab kohe käe:
"Hobune läks mööda teed."
"Kus siin küsimus on?"
"Küsimus on selles, kuhu hobune läks."

"Moodusta lause sõnaga "kass!"
"Minu Miisule meeldib koolikotti pugeda."

Õpetaja: "Kas sa kirjutasid kirjan-
di iseseisvalt?"
Andres: "Jah, ainult jänese
laskmise juures aitas mind isa."

"Miks ei tohi poolitamisel ühte
tähte uuele reale viia?"
"Tal hakkaks seal igav."

Õpetaja: "Juku, kas sa ei saa oma
eesti keele kahte ära parandada?"
Juku: "Ei, õpetaja. Te kannate ju
päevikut kogu aeg kaenlas."

"Ütle, kuidas on "mees" mitmu-
ses?"
"Mehed."
"Aga kuidas on "laps" mitmuses?"
"Kaksikud."

Õpetaja: "Ütle, Hans, kas "püksid"
on ainsuses või mitmuses?"
Hans: "Ülalt on ainsuses, altpoolt
mitmuses."

Õpetaja: " Mikk, sul on jälle
etteütlesid väga palju vigu!"
Mikk: "Jah, õpetaja, aga te ju ise
ütlesite, et vigadest õpitakse?!"

MATEMAATIKATUNNIS

Väike Sirje küsib vennalt:
"Kui palju on kokku neli ja kaks?"
"Kuus."
"Vale puha! Hoopis kolmele liita
kolm on kuus!"

Õpetaja: "Mikk, kui sinu vennal on
viis õuna ja sina võtad temalt ära
neli õuna, milline on siis tulemus?"
Mikk: "Siis saan ma venna käest
naha peale."

"Kes sinu eest ülesande ära lahenda-
das?" küsib õpetaja.
"Raske öelda. Kui mina magama
läksin, jäid isa-ema mõlemad selle
kallal pusima."

"Peeter, ütle, kui palju su vanemal
õel raha alles jääb, kui ta võtab
poodi kaasa kakskümmend krooni
ning ostab endale kaheksakroonise
lõhnaseebi?"
"Ei jää midagi."
"Kuidas nii? Kas sa siis liitmis-
lahutamist ei tunne?"
"Tunnen küll. Teie ei tunne minu
õde."

"Koosta ülesanne arvudega 17 ja
6."
"Minu vanaisa on 17 aastane.
Vanaema on temast 6 aastat
noorem. Kui vana on vanaema?"

KALJU SAABER

Hiirepoja päike

Väike hiirepoeg oli väga pettunud. Kuidas ta küll tahtis päikest ennast näha! Kolmandal ööl oli sahvrisse toodud kuldkollane kõrvits, tohtu nagu mägi.

"Ema,ema, see on kindlasti päike!" jäi hiirepojal erutusest hingki kinni. "Ka see mitte. See on suur kõrvits, mis varem kasvas aias. Aga sa võid seda näksida," kostis hiireema. Ja kui pojake oli maitsvat kõrvitsat piisavalt näksinud, selgitas ta: "Mis sa sellest päikesest nii väga taga ajad ja igatsed. Meie, hiirerahvas, oleme loodud ööloomadeks. Oleme väikesed ja arglikud. Meil on kuhjaga vaenlasi. Päikesevalgus võib meid neile kergesti nähtavaks teha. "

Aga ema hoiatusest hoolimata püsis hiirepojas igatsus päikese järele. Sest päike pidi olema suur, ümmargune, soe ja tema kiired pidid puistama suisa kullatolmu silmle. Ta pidi kõigile ühteviisi hea olema.

Siis oli hiirepoju juba nii suur, et võis ka omapäi mööda urge ja käike ringi traavida. Ühel ööl viis üks pikk käik ta otse peretuppa, pehmele triibulisele põrandavaibale. Ta tardus seal äkki paigale, sest aknast sisse vaatav päike – kes see muu võiski olla – kallas ta maheda sametise valgusega üle. Hiirepojal oli hea olla, aga kui hiirel on nii hea olla, et parem ei saagi olla, hakkab ta tingimata silmi pesema. Ta istus vaibale ja muudkui pesi ja pesi mõnutundes silmi, kuni viimaks suutis öelda: "Tere, päike! See olen mina, sinu väike hiirepoeg. Lõpuks näen ma sind."

Suures erutuses ei pannud ta tähelegi, et see, kes aknast sisse vaatas, oli ta silmale mitte kullatolmu, vaid hõbedatolmu puistanud.

"Ma tänan sind," kostis see suur ja ümmargune, kes akna taga öötaevas. "Nii ilusasti pole mind veel keegi kutsunud ega tervitanud. See teeb mulle au, see teeb mind isegi uhkeks. Kahjuks ei tohi ma uhke olla, sest olen ainult kuu..."

"Aga mina...mina olen ju ainult väike hiireke, pealegi pesakonnas seitsmes – pesamuna, nagu hiireema ütleb," kostis meie väike hiirepoeg. "Sina aga oled minu tõeline päike. Kas oled, lubad?"

"Eks ma siis ole," kostis täiskuu naeratades. "Kui päris päike selle peale pahaseks ei saa. Sest ta annab mulle küll osa oma valgusest, aga soojust mul sinule jagada pole..."

Paistis, et kuu on selle pärast isegi õnnetu.

"Mul on endal hea soe hiirekasukas," lohutas teda hiirepoeg. "Aga teist sinusugust päikest ma endale küll ei leia ega tahagi. Sina, ja ainult sina oled minu päike." Ning selle kinnituseks nühkis hiirepoeg veel kaua kuualgel oma silmi.

Edasises elus nägi ta vilksamisi ka päris päikest, aga see ajas talle hirmu nahka. Edaspidi sai ta sedagi teada, et just kuu on paljudele ööloomadele, nii suurtele ja tugevatele kui ka väikestele ja arglikele nagu ta ise, päikese eest.

Sestpeale käivad kõik meie hiirekese järglased öösel peretoa triibulisel vaibal täiskuuvalgel silmi pesemas. Kuust on saanud nende tõeline päike. Kui sa seda ei usu, siis tõuse öösel pool kolm üles ja hiili vaikset paljajalu peretuppa. Küll sa siis näed kõike oma silmaga.

Illustreerinud PIRET SELBERG

Selle loo kangelane – väike hall majahiireke oli loomult väga uudishimulik. Hiirerahva urgudes räägiti sageli salapärasest päikesest, aga meie hiirepojake, juba kümmekond päeva vana, polnud teda ikka veel näinud. Ta teadis ainult, et päike olla suur, ümmargune nagu juustukera, soe ja kollane.

Ühel ööl silmas ta sahvris apelsini.

"Ema, kas see on päike?" päris ta kohe.

"Ei, pojake," kostis hiireema.

Teisel ööl nägi ta sahvris melonit, veel suuremat kollast kera.

"Ema, kas see on päike?" päris ta kärsitult.

"Ei, pojake, ka see mitte," kostis hiireema.

Uöökull Uhuu

ELU ENNE SÜNDIMIST

Küllap sa juba tead, et beebi kasvab ema kõhus 9 kuud, enne kui ta meie keskele sünnib. Aga kuidas on lood loomalastega? Kõige kauem kannavad oma väiksekest elevantid – 22 kuud. Pikk on see periood ka kaamelil, nimelt 406 päeva ehk ligikaudu 13 ja pool kuud. Karupoja eostamisest sün-

nini on 215 päeva, lõvipojal 108 päeva. Seevastu hamster kannab oma järglasi kõhus ainult 16 päeva.

KÕIGE VANEM KODULOOM

Kõige vanemaks elanud loomaks, kelle sünni- ja surmaaeg on täpselt kirja pandud, osutub lehm. 1975. a. juulikuul suri Ameerikas lehm Modok, kes oli elanud 78 aastat.

KÕIGE RASKEM LOOM

Kes siis muu kui elevant. Vana aafrika elevant võib kaaluda 7,5 tonni. Tema india sugulane on pisut kergem. India elevant võib kaaluda kuni 5 tonni. Ometi pole elevant kõige raskem imetaja. Sinivaal võib kaaluda kuni 150 tonni, see tähendab, sama palju kui 20 elevanti.

METSLOOMADE ELUIGA

Elevant – 85 aastat.
Tiiger – 50 aastat.
Kaamel – 40 aastat.
Lõvi – 35 aastat.
Karu – 34 aastat.
Hunt – 15 aastat.

See tulp näitab siiski ainult metsloomade keskmist eluiga. Sobivate tingimuste puhul võib mõni metsloom elada tunduvalt kauem.

ÖÖKULL UHUU KIRJAKONTOR

Mispärast lillelidel on värvid?
Rein Sepp Tartust

Kindlasti oled sa märganud ja jälginud, kuidas mesilased lendavad õielt õiele. Mesilasel on oma huvi. Tema kogub õielt nektarit ja õietolmu. Kuid see huvi langeb lille huviga kokku. Õiel on vaja, et teda tolmutataks, muidu ei saa taim kasvatada seemneid ega paljuneda. Seepärast vajabki õis värve, et silmatorkav olla, tolmutajat ligi meelitada. Mesilased, kumalased, liblikad ja kärbsed eristavad värve erinevalt. Taimedele on see kasulik. Tõenäosus, et õie tolmu satub sama liigi õiele, on suurem. Aga miks siis mõned lilleõied ei ole suured ega silmatorkavalt värvikirevad? Põhjus on selles, et nemad ei oota

putukaid külalisteks. Neid tolmutab tuul.

Eelmisel talvel leidsin jõe äärest lumelagendikult segitrambitud platsi, millel oli linnusulgi ja verejälgi. Platsi juurde tuli üle lageda sirge jäljerida. Mida sellest arvata?
Harri Mäslük Pärnust

Eks sellest peab arvama, et reinuvader-rebase tundlik nina määras punktipealse täpsusega lumme magama laskunud linnu asukoha. Külmadel öödel peidavad tedred, laanepüüd ja põldpüüd end sageli lumevaiba alla.

Muidugi võis olla ka nii, et ringi hiiliv rebane kuulis linnu lumelaskumist. On ju kuulmine sel loomal samuti erakordselt hea. Hiirejahil olevale rebasele piisab ainult ühest piiksatusest, et kindlaks määrata piiksuja asukohta. Jahimehed on seda kasutanud reinuvaderi ligimeelitamiseks. Neil on selleks hiire häält tegev vileke.

SOOKURED

See oli päris tükk aega tagasi, kui minul ja mu kaaslastel tekkis kange tahtmine sookurest filmi teha.

Sookurg on niisugune suur hall punase pealaega kaunis lind, keda kevadel ja sügisel Eesti põhja- ja läänerrannikul üsna sagedasti näha ja kuulda võib. Neid jätkub siis nii taeva alla suurtesse parvedesse kui rannamadalatele ja põldudele keha kinnitama. Ega nendele väga lähedale ei pääse. Ka üksikust inimesest hoiavad nad eemale, ikka oma sajakonna meetri kaugusele. Toituvat kureparve hulgas on alati paar valvurit, kes hääliustega lähenevast ohust märku annavad. Kui aga inimene väga visalt lindudele läheneda püüab, tõusevad nad lõpuks terve parvega õhku. Taevaalune kaigub siis nende kaeblikest hõigetest. Ikka kõrgemale tõusevad nad, kuni muutuvad vaevalt märgatavateks täpikesteks. Mõne aja pärast maanduvad mõnele teisele põllule tükk maad eemal. Nii on nad meie kaaslasteks nädalaid.

Siis aga ühel päeval ei hooli nad enam Eestimaast ja järjest rohkem rivistub neid taeva alla kolmnurkadesse, kõigil üks suund – kevadel põhja, sügisel lõuna poole. Kõik need suured kureparved ongi läbirändajad. Nende päriskodu on kusagil põhja pool. Meil nad teevad sügiseti ja kevadeti ainult vahepeatusi, et puhata ja jõudu koguda. Kel binokkel käepärast, võib sügisel märgata, et kõik linnud pole parves ühesugused. Punakuklaliste hulgas on osa pruunipäiseid. Need on selleaastased pojad, kes on peaaegu vanalinnu suurusteks sirgunud. Kui kuulata tähelepanelikult, siis märkate, et uhke kluugutamise asemel nad hoopis piiksubad. Seevastu kevadeti on sookurgedel kange tantsuhimu. Kui neid miski ei häiri, moodustavad nad tihti ringi ja alustavad hüpeldes ja tiibu lehvitades tantsu. Aegajalt viskavad kured pea kuklasse, tiivad ja

Sookurg tervitushüüul

Sookure pesa. Poeg ja muna.
Autori fotod

suled tõusevad kohevile ja siis kaigub kaugelt uhke trompetihüüd. Niisugust hüüdu võib kuulda üksikutel vesistel aladel ka hiljem kevadel ja suvel, kui rändlinnud meilt juba ammu lahkunud on. Nii tervitavad päikesetõusu need vähesed sookured, kes meil Eestis pesitsevad. Just nendest päris Eestimaal sookurgedest tahtsimegi filmi teha. Lõpututel rabalagedatel sookure pesa leida on peaaegu sama lootusetu kui leida heinakuhjast nõöpnõela. Kui poleks seda hommikutervitust...

Niisugust hõiget ühes Lääne-Eesti rabas kuulsimegi. Kuulnud sookurepaari pasunahäält mitmel hommikul järjest, olime peaaegu kindlad, et tegemist on pesitsevate lindudega. Kuidas aga pesa ennast üles otsida? Muidugi mitte mööda raba kõmpides, vaid võttes kaasa binokli ja otsides rabaservas võimalikult kõrge vaatluseks sobiva puu. Õnneks oli säärane

puu olemas. Edasi tuli varuda ainult kannatust. Kured ise näitavad, kus on nende pesa. On tore, kui pesa lähikonnas on mõni põõsas või rabamännitukk, mille varju saab ehitada okstest ja muust ümbritsevaga sobivast materjalist onni. Sinna saaks peituda filmimees kaameraga. Kõike seda tuleb teha öösel kobamisi ja võimalikult vaikselt. Kured pimedas küll ei näe, aga kuulevad ikkagi hästi. Kui ettevalmistused tehtud, tuleb kurepaari käitumist jälgida eemalt puu otsast. Alles siis, kui on kindel, et onn kurepaari ei häiri, võib öösel vaikselt filmikaameraga kohale ilmuda ja paigale tarduda. Ükski liigutus ei tohi linde häirida, muidu võivad nad nädalate kaupa piiluda neis kahtlust äratanud kohta.

Sookurepaar on harjunud omaette elama. Midagi kahtlast märganud sookurg libistab end pesalt ja hoidudes maadligi nagu luuraja sõjamängus, roomab vaikselt pesalt eemale. Alles tükk maad eemal tõuseb ta jalule ja hiilib veelgi kaugemale, et siis lendu tõusta.

Meil vedas. Pesa lähedal rabasaarekesel kasvas onni varjamiseks sobiv männitukk ja me saime jälgida kurgede pereelu. Mis sellest lindile õnnestus püüda ja filmiks seada, seda vaata, kui ETV ekraanile peaks jõudma film "Sookured". Seda näidatakse aeg-ajalt ikka uuesti. Nii et head filmikohtumist teleekraanil.

REIN MARAN

HELJO MÄND

Kolmed laulud

NUTT POLE MUU KUI NURGATUTTAV,
NUTT TAHAB NURGAS MUUDKUI NUTTA:
UU-UU-UU JA PÄÄ-ÄÄ-ÄÄ-Ä.

ULUB: NURGAPOSTIKS JÄÄ-Ä!

PALJU KENAM LAUL ON MÄÄ-Ä,
ÕUES HÄÄ-Ä JA MÄÄ-Ä JA HÄÄ-Ä!
MÄÄ-Ä, MÄÄ-Ä, LAMBAD MÄEL,
EI NEED LAMBAD MÄELE JÄÄ-Ä.

ÕHTU KOJU KUTSUB UTED,
TIRIB LAUTA LAMBATITED.

UHKE LAUL ON KUKUPOJAL:

KIKERIKI - KIKERII .

KIKERIKI - LAULUOJA

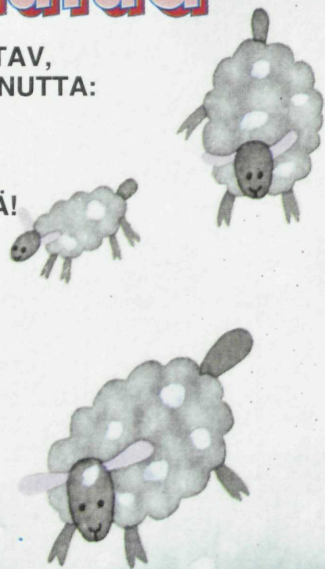
HÜPLEB-TÖTLEB NAGU RIID.

KIKEREEMU, KUKEREEMU,

KARJUB VÄIKE LAULU - REIN.

TAHAB LAULDA KUKEELEGU.

R-D EES ON: KAR-R-JU MEID!

MILVI PANGA

Kus on, kes on?

KUS ON KOERA KOHT?
KUS ON KASSI ASE?
KULDNOKK OMA PUURI
KÕRVALIST EI LASE.

KUS ON KÄO PESA?
KÄHRIKUL KUS KODU?
KONNARAHVA MEELISPAIK
ALATI ON LODU.

ÜKSKÕIK, KES VÕI KUS,
KÕIGILE SEE NAKKAB,
SÜNNIST SAATI OMA
IGATSEMA HAKKAB.

MILVI PANGA

Mesikäpa esikäpad

MESIKÄPA ESIKÄPAD,
TÕSI JAH, ON AINA MEETUD.
METT NII MEIL KUI METSAOTIL
MAIUSPALAKS ON JU PEETUD.

MESIKÄPA ESIKÄPAD
SIIS VAID, SIIS VAID MESISED,
KUI ON TAGAKÄPAD MUSTAKS
TALLAND TARUESISED.

HELJO MÄND

Kavalpai

TÄDID TULID, PAID OLID NÄPUS,
ONUD TULID, PAID OLID PEOS.

"EI TAHA PAID, EI TAHA PAID!"

RÖÖGIB NEILE KUKUPAI.

ÜTLEVAD TÄDID, ÜTLEVAD ONUD:

"KUKUPAI ON PAHAPAI."

KUKUPAI RÖÖGIB: "EI OLE PAHA,
MINA OLEN KAVALPAI."

KÜSIVAD ONUD, KÜSIVAD TÄDID:

"KUIDAS SA OLED KAVALPAI?"

KUKUPAI JÄTAB NUTU KATKI,

NÄGU TAL ÄKKI NAERULAI.

"MINU SEES ELAB JORRU-PORRU,

TEMA ONGI SEE KARJUJA.

AJAB MINU HUULED TORRU,

JORRUJORU HARJUTAB."

Illustreerinud VIIVE NOOR

Tark laps

ELLEN NIIT

"TEAD SA, EERIK,
KUS ON VEERIIK?"
"IKKA VEE ALL, KUI ON.
SEAL, KUS KALA JA KONN."

"TEAD SA, EERIK,
KUS ON MEERIIK?"
"MESIMUMMUDE RUTUS.
JA MUINASJUTUS."

"TEAD SA, EERIK,
KUS ON SEE RIIK,
MIDA OTSIME TAGA?"
"EKS SIIN MAJA TAGA.
VÕI KA AJA TAGA,
AASTASAJA TAGA."

Kõrgem käsk

ELLEN NIIT

PÜHA PEETRUS INGLITEGA
KAUPLES TAEVAS KRINGLITEGA.
"AITAB!" ÜTLES VANATAAT.
"LÕPETAGE KRINGLILAAT.
ÄRI TAEVASSE EI SOBI,
LEIDKE MÕNI TEINE HOBI.
PEETRUS, UKSEVAHTI KOBI!"

Mitu

MILVI PANGA

MITU PEAB OLEMA REDELIL PULKA,
ET SÜNNIKS REDELIKS TEISTE HULKA?

MITU PEAKS OLEMA JÕHVIKAL JÕHVI,
ET ANDA MARJALE VIIMAST LIHVI?

MITU SEL KAMMIL VÕIKS OLLA PIISID,
ET VEEL SAAKS TÖÖD TEHA KAMMIDE VIISI?

MITU, OI MITU ON VALLATUID VARBAID?
VIIMATI ROHKEM, KUI RÄTIKUNARMAID.

MITU SEL NUTIKAL LAPSEL ON NUPPU,
ET HAARAB MÄNGUOHJAD NII RUTTU?

On hea juttu vesta

VALERIA RÄNIK

KANAL ON KOIVAD JA HÜLGEL ON LOIVAD.
KIIRED ON PIIRITUD PÄIKESE KÄED.
LUIGEL ON LESTAD...ON HEA JUTTU VESTA
LAELAMBI VALGEL, TOAPÄIKESE KÄES.

RÄÄGIME RULADEST JA AERULABADEST,
RATASTEST – KÕIGEST MIS LIKUDA LUBAB.
KÜLL SEE KÕIK TULEB, KUI JÄLLE ON TULVIL
PÄIKEST ME SUUR PILVEALUNE TUBA.

ELLEN NIIT

Tantsutüdruk

VAHTIS VÄIKE MALLE-RIIN,
KUIDAS TANTSIB BALLERIIN –
VARBAOTSTEL KEERLEB, TIIRLEB,
IGA RING ON TEISEST KIIREM.
KÜLL ON PÖORDEID VARUS SEL!
KEERLEB NAGU KARUSSELL.

MÕTLEB ISEENNAST SISSE
BALLERIINI KEERLEMISSE
VÄIKE TÜDRUK MALLE-RIIN,
TULEVANE BALLERIIN.
RINGI HAKKAB KÄIMA PEA...
KÜLL ON NALJAKAS JA HEA!

HENNO KÄO

Taskukalender

Rebulber – jah, ikka seesama, kes elab taskus, kuid ei ole revolvri sugulanegi – uuris taskukalendrit. Ta uuris, mitu päeva oli veel jäänud sünnipäevani. Selgus, et neid päevi ei olnud mitu. Neid oli palju. Ohates pani Rebulber kalendri käest. Ta oli tähele pannud, et ükskõik, millal ka kalendrisse vaadata, ikka on sünnipäev kole kaugel. Parem juba üldse mitte vaadata. Siis ehk on sünnipäev ühel ilusal hommikul lihtsalt kohal ja pole muud muret, kui pidama hakata. Sünnipäeva kõvasti kinni pidama, et see jälle nii ruttu jalga ei laseks nagu eelmine kord.

Arvata võib, et kui Rebulber elaks meie maailmas, ei jõuaks ta oma sünnipäeva üldse ära oodata. Meil on ju aastas kaksteist kuud. Aga

taskumaailma taskukalendris ainult kaks kuud ongi: jõulukuu ja jaanikuu. Kes pole sündinud jõulukuul, see on kindlasti sündinud jaanikuul. Ja vastupidi. Sihukesel kalendril on veel see hea omadus, et kui jõulud peetud, võib juba varsti hakata jaanipäeva pidama. Jaanipäeva, jah, kõvasti kinni pidama, et see jälle nii ruttu jalga ei laseks nagu eelmine kord.

Inge Pärtel IV kl.

HENNO KÄO

Brestiis

Rebulbril – jah, ikka sellel, kes elab taskus, kuid ei ole revolvri sugulanegi – oli kange himu reisima minna. Kõik ju käisid, ega temagi tahtnud teistest kehvem olla. Tegelikult ei huvitanud kauged võõrad taskusopid teda mitte üks raas. Rebulbri meelest käidi reisimas ainult selleks, et pärast oleks hea teiste ees uhkustada. Et kus kõik käidud ja mida nähtud. See oli BRESTIISI küsimus. Kuidas seda sõna kirjutatakse, see polnud Rebulbri meelest üldse tähtis. Oma taskuraamatusse kirjutas ta selle sõna just nii. Ja mida säherdune imelik sõna tähendas, sellest oli tal üpris udune ettekujutus. Kuuldavasti oli brestiis väärt värk ja seda pidi leiduma vaid kaugetes maades.

Taskuraamatus oli Rebulbril maailma kaart. Nüüd uuris ta seda taskulambi valgel ja pidas aru, millisesse taskusoppi oleks kõige õigem reisida. Noh, et ei läheks liiga kalliks, aga oleks piisavalt brestiisikas.

Kõige lähema koha nimi oli Saame. See oli nii ligidal, et mingist brestiisist ei saanud juttugi olla. Röötsi ja Narra tundusid juba veidi etemad. Aga sealgi ronisid kõik lausa ülepäeviti ringi ja seetõttu olid brestiisiga lood niruvõitu.

Vänemaa ei tulnud muidugi kõne allagi, see-eest võis Siksamaad juba kaaluda. Ega Hüllandil ja Bälgi algi viga olnud, Laksembirgist rääkimata. Äspaania millegipärast ei meelitanud, Kriika ja Durgi kah mitte. Rebulbrile näis, et kui ikka mõnel

Gunnar Kurusk 10a.

kaugel taskusopil on sihuke ebameeldiv nimi nagu näiteks Durgi, siis ära mingit brestiisi loodagi. Aga näe, Pruntsusmaa – see oli juba hoopis teine asi. Kui kätte võtaks ja seal ära käiks, oleks kindlasti brestiisi küllalt. Vaata et poleks teist kuhugi pannagi. Sama lugu oleks Ünglusmaaga. Kõige ahvatlevam oli muidugi üks kaugemaid kohti – Ämüürüka. Rebulber oli kuulnud, et kes juba Ämüürükas ära käis, sellel polnud terve ülejäänud elu brestiisiga mingit muret. Just sinna tahtis minna temagi! Pikaks reisiks asju pakkides selgus, et neid on liiga palju. Taskunuga ja taskukell, taskuraamat ja taskuarvuti,

taskupeegel ja taskukalender, taskulamp ja taskuraadio ning mis kõik veel. Ja muidugi taskuraha! Rebulbri väike majake oli asjadele ammu kitsaks jäänud, muist tolknesid otsapidi aknast või uksest välja. Taskukammi tuli koguni hoida räästa all ja taskurätt pidi rippuma õues nõõril. Seda tohutut

koormat brestiisi, mille ta oleks Ämüürükast kohale tassinud, poleks olnud enam kuhugi panna. Ega siis nii väärtuslikku kraami või lageda taeva all hoida. Sulab veel ära, kui sadama hakkab. Kus selle kahju ots! Nõnda jäigi Rebulbril Ämüürükas käimata.

Anna-Liisa Alajoon 3c.

Miks seal on pikk kärss

KIRJASÕBRAD

SILVIA KUUSK

86305 Pärnumaa,
Kilingi-Nõmme, Savi t 4
Huvid: iluvõimlemine, kom-
mipaberite ja kleepsude
kogumine, laulmine,
tantsimine, muusikakuu-
lamine. Vastab 7-11 a
tüdrukutele.

MARIO BOGOMOLOV

13a
Jõgeva mk 48203,
Kalana sjk
Nurga küla
Huvid: sport ja
margikogumine

GRETE LEPA 12a

Võru, EE 2710
Jüri 28-4
Huvid: ujumine,
margikogumine,
muusikakuulamine.
Ootab kirja 12-15 a
vanustelt poistelt ja
tüdrukutelt.

ELIKA LAPP 11a

Harju mk , EE 3044
Alavere, Mõisaaseme
Huvid: sport ja joonista-
mine.

ANNIKA

TOONEKURG 11a
Põlva mk 64001, Värskas,
Pikk t 24-5
Huvid: tantsimine, klaver,
kleepsude kogumine.

HILLE HELTS

Harju mk 74602, Kolga
sjk. Luuba t
Huvid: ujumine, näitlejate
ja lauljate pildid.
Ootab kirja 9-12
aastastelt.

ANNIKA SAAR 10a

L-Virumaa 46605
Kadila sjk
Huvid: sport, kleepsud,
lugemine.

Ükskord tuli elevanti juurde siga ja päris:
"Ütle, mida peab sööma, et saada nii hiiglama
suureks kui sina."

"Oi, see on saladus," sõnas elevant. "Aga olgu
peale. Kui sa väga tahad, võin ju sulle tuua võluva-
hendit."

Ta kadus tihnikusse ning tuli sealt varsti gbangigi-
lehtede ja -võrsetega.

"Kui sa iga päev sihukese lehekimbu kinni pistad,
kasvad lõpuks niisama suureks kui mina."

Siga hakkaski käima elevanti juures võlulehti söö-
mas. Mõne aja pärast oli tulemus juba märgata. Siga
oli suuremaks kasvanud, kärss oli pikemaks veni-
nud ja väikesed võhad ilmunud.

"Asi kombes," mõtles siga. "Olengi juba peaaegu
elevant." Ta läks sellest mõttest nii uhkeks, et
lakkas tuttavaid tervitama.

Ükskord õhtu eel läks end elevantiks pidav siga
metsa juurikaid tuhnima. Ta tegutses seal nii, nagu
olekski juba väga suur ja tugev. Ta trampis ja
rõhkis, peletades väiksemad loomad-linnud kaugele
eemale.

Elevant juhtus just mööda oõtsuma.

"Kes seal tihnikus lärmi lööb?"

"Metsa peremees!" ruigas siga. "Suurem kui ele-
vant."

"Ohoh!" üllatus elevant. "Eluaeg pole ma näinud
endast suuremat looma. Tarvis õige teda lähemalt
vaadata..."

Ta surus põõsad kõrvale ja nägi pikakoonulist siga
poris püherdamas.

"Mis sa kostad," pahasdas elevant. "Mina aitan teda
suuremaks kasvamisel, aga tema, nii kui veidi on
juurde võtnud, hakkab end ei tea kelleks pidama.
Enam sa ühtegi võluvõrset ei saa. Jääd kogu eluks
sääraseks nagu hetkel oled."

Õeldud, tehtud.

Näed nüüd, miks seal pikk kärss on. Ja miks ta
süües elevanti kombel koha peal tammub.

Aafrika muinasjutu järgi jutustanud Jüri Rant

Illustreerinud HENNO KÄO

ARVUTIHIIR JA KELDRIHIIR

JAAN RANNAP

Kui öö lähenema hakkas ja maja vaiksiks jäi, läks keldrihiir Albert liikvele. Ta sibas läbi vanaisa näritud tunneli, vedas sabaga triibu onude ja tädide uuristatud tolmusesse salakäiku ning oligi poiss Peetri toas. Peeter magas. Laual, kooliraamatute kõrval vilkus puhkereziiimil oleva arvuti punane silm.

"Ah siis niisugune sa oled! Mulle on sinust räägitud," uuris hiir Albert arvuti kõrval lebavat väikest klahvidega karbikest. "Uhuuh!" pugistas ta naerda. "Arvutihiir! Ei silmi, ei kõrvu, ei pehmet kasukat! Saba on küll pikk, aga mis sest üksi kasu." Keldrihiirel olid head silmad, terased kõrvad ning muudki hiireeluks vajalikku. Ta tundis end arvutihiire kõrval rikkana.

"Vaata, mis ma oskan!" tuli keldrihiirele heastmeelest tuju tembutada. "Salto ette, salto taha!" Ja keldrihiir Albert viskas arvutiklahvidel kaks kukerpalli.

"Kuidas meeldib? Tee järele, kui oskad!"

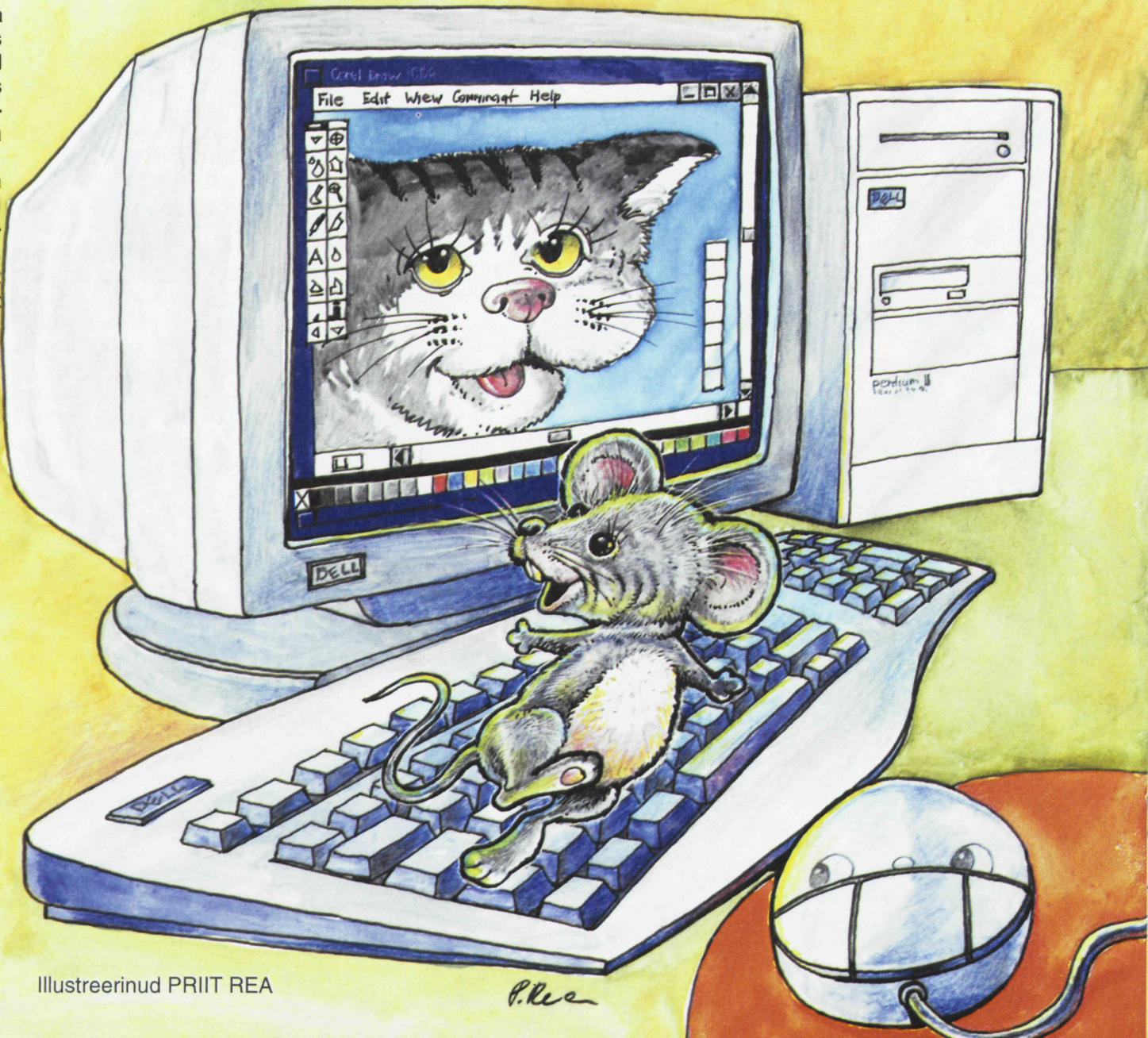
"Ma teen muud," klõpsatas arvutihiir klahvi.

Ekraan löi helendama. Klõps, klõps, klõps plõksus arvutihiir ning äkki oli ekraanil kass, hiireuurune küll, aga kass mis kass kiiskavate roheliste silmadega.

Keldrihiir tegi igaks juhuks neli tagurpidisammu.

"See pole veel kõik," plõksutas arvutihiir veel ühte klahvi. "Vaata, kuidas meeldib."

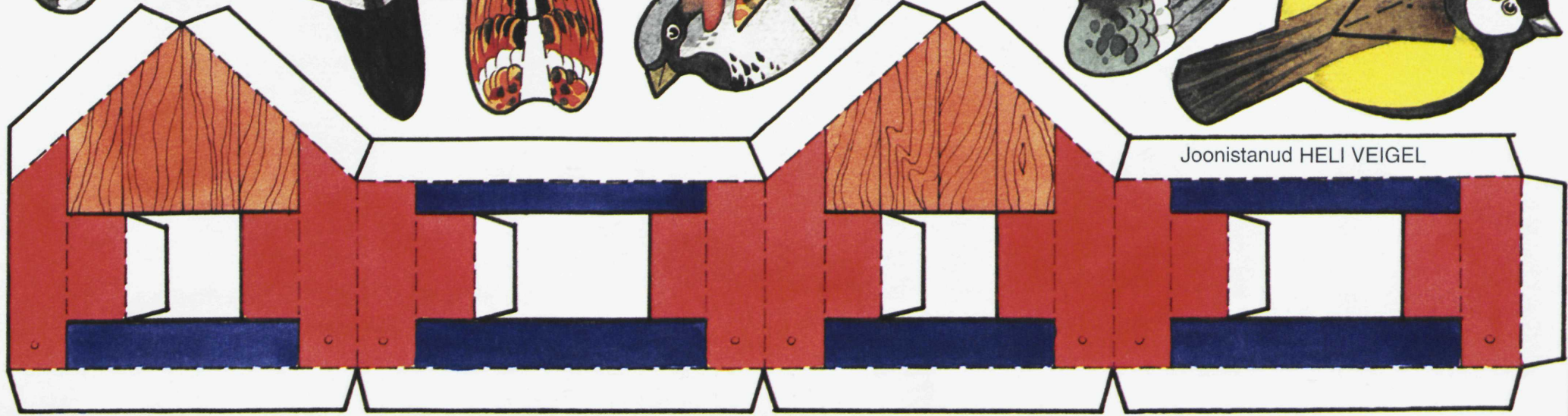
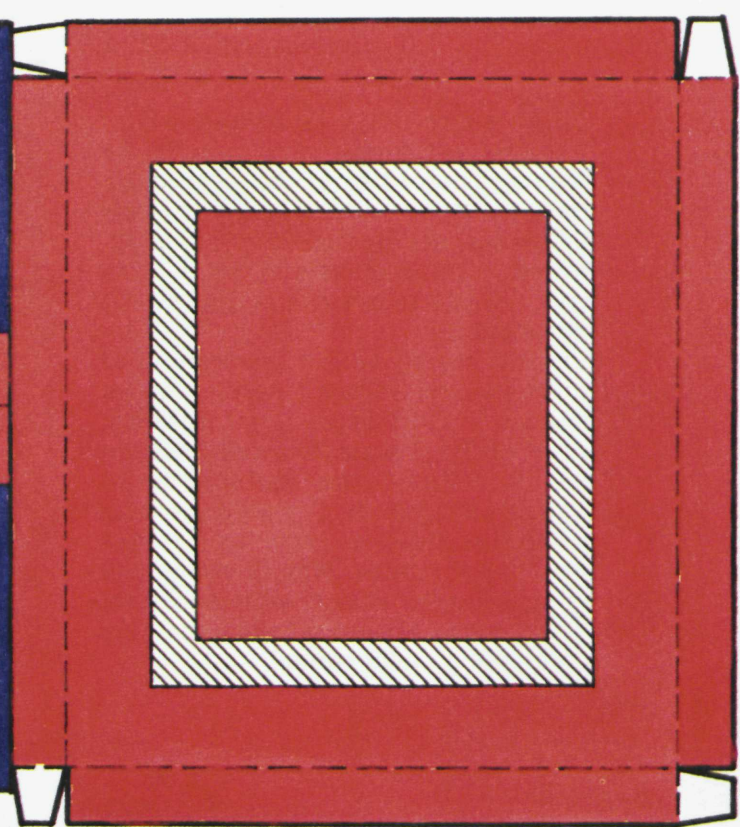
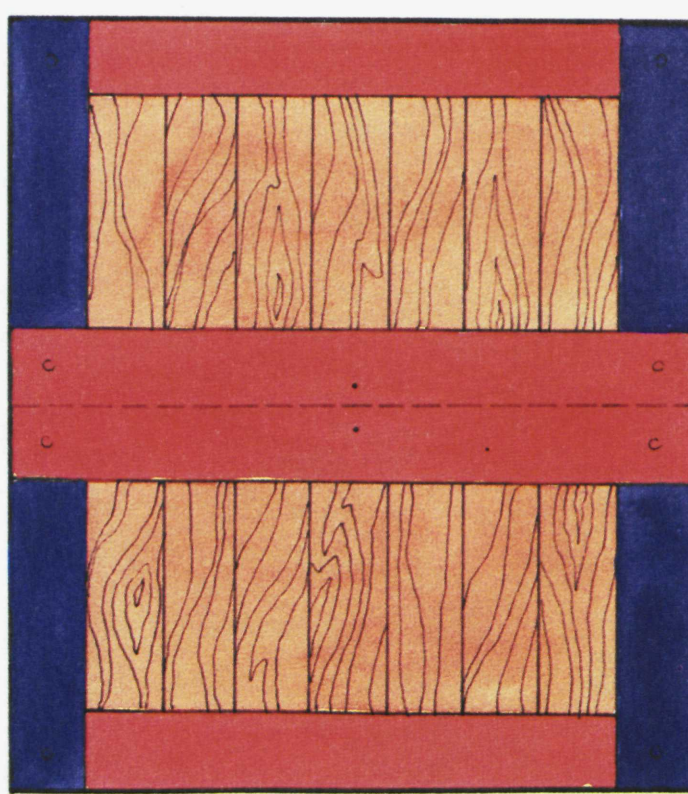
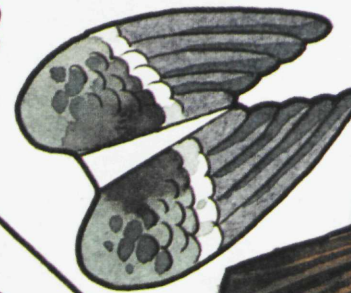
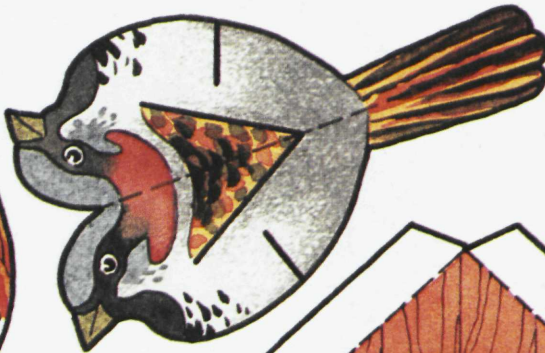
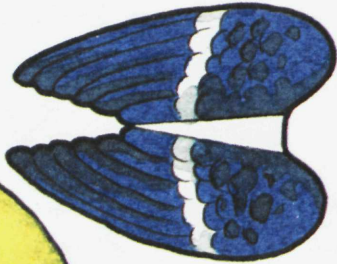
Kass ekraanil hakkas kasvama. Ta kasvas nii kiiresti, et keldrihiir sai alles siis põgenemishoo sisse, kui võbelevad vuntsid, kirju koon ja rohelised silmad juba terve arvutiekraani täitsid. Läbi onude-tädide uuristatud tolmuse salakäigu, läbi vanaisa näritud tunneli katsum hiir Albert kuidas keldrisse tagasi sai.

Illustreerinud PRIIT REA

P. Rea

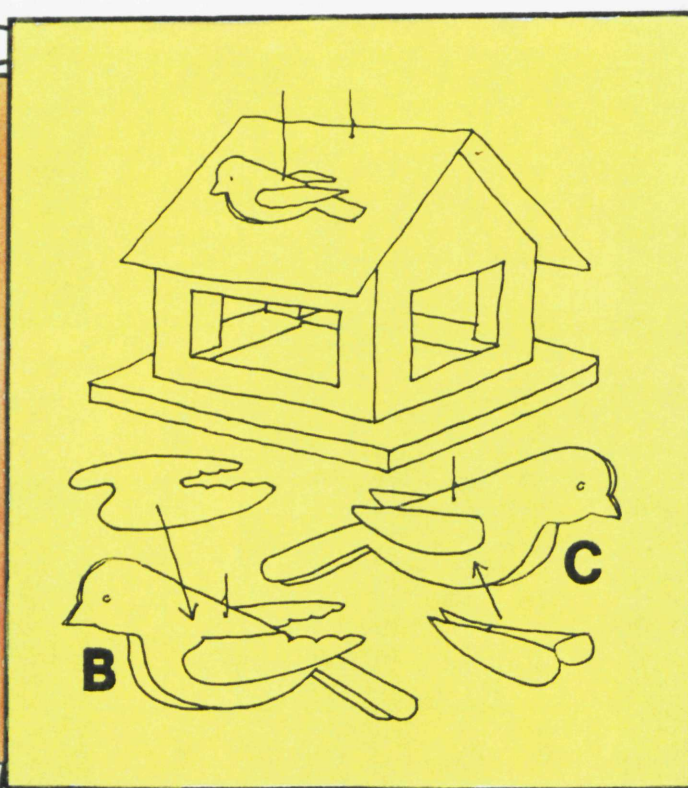
Lindude soogimaja

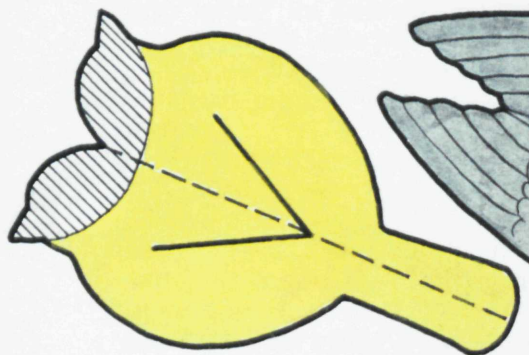
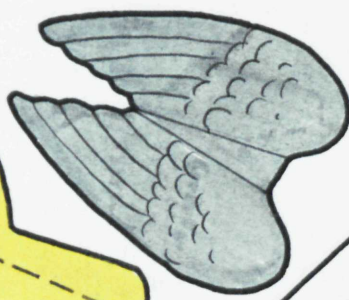
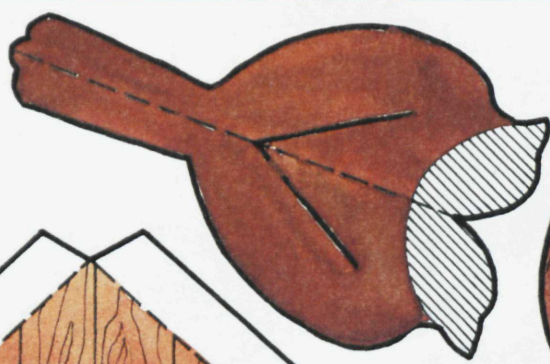
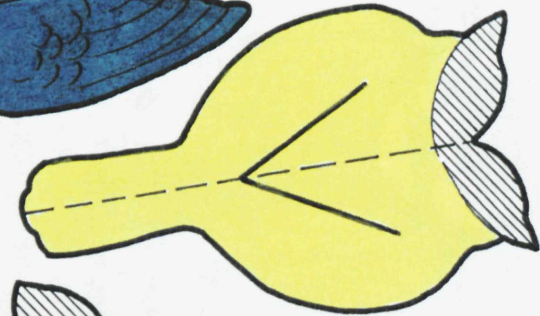
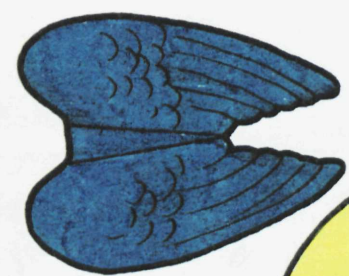
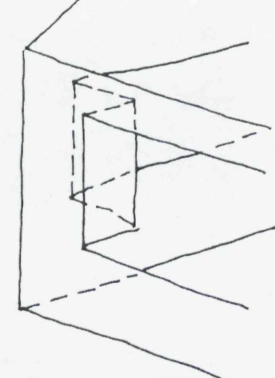
Joonistanud HELI VEIGEL

Lõika söögimaja ja linnud välja. Seejärel vali kumb värv majal sulle rohkem meeldib. Lõika seintesse ukseavad ja liimi nurgad neljakandilisteks postideks (joonis A). Kinnita seinad alusele ja katus seintele. Lõpuks murra alla ja liimi kokku aluse servad.

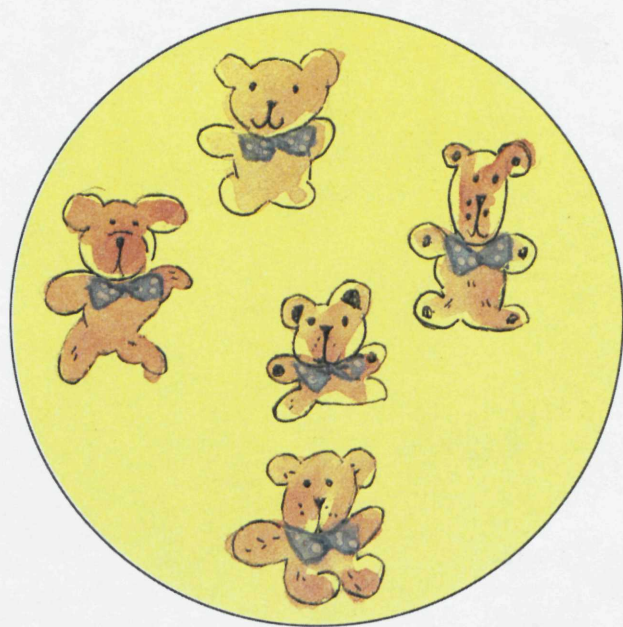
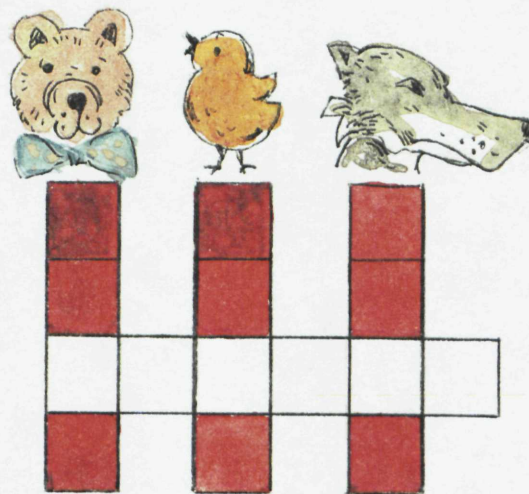
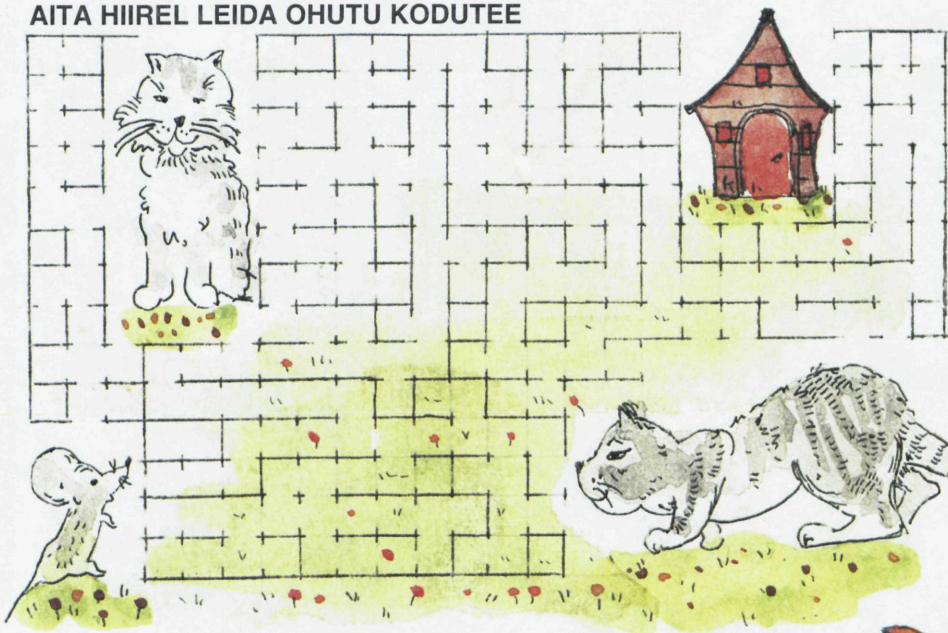
Linnud murra seljalt punktiiri pidi kokku ja tee seljale (varblasele ka kõhule) sisselõige. Liimi lindudel pead kokku ja pista tiivad sirgelt (joonis B) selja pilusse. Varblase tiivad murra alla (joonis C) ning pane ta kõhusisselõiget pidi linnumaja ukسلävele istuma. Riputa söögimaja ja selle ümber linnud oma laualambi külge. Nii sa ei unusta toitu akna taha päris- söögimajja panna!

A

AITA HIIREL LEIDA OHUTU KODUTEE

JAGA RING KOLME SIRGJOONEGA NII, ET IGASSE OSSA JÄÄKS ÜKS KARU

LEIA KUKKE VIIS USSI !

Joonistanud EPP MARGUSTE

Toimetuse aadress:
Pärnu mnt 67a
10134 Tallinn

Peatoimetaja
ELJU SILD
tel 6 463 698
Vanemtoimetaja
JAAN RANNAP
tel 6 463 697
Kunstiline toimetaja
PRIIT REA
tel 6 463 697

Printall
Tatari 64
10134 Tallinn

ESIKAANE
JONISTAS
MARE
HUNT

Jaanuar- päkapikkude puhkusekuu

Küllap nii mõnigi laps on mõelnud, kus päkapikud veedavad oma aega siis, kui nad aknalauale pandud susse ei täida. Tõepoolest, mida teevad need mõnusad mehikesed, kui aasta raskeim aeg – jõulukuu – on läbi. Saladuskatte all võime öelda, et jaanuaris päkapikud puhkavad.

Mere ääres kasvab tammik. Tammed elavad väga vanaks ja need puud on siin kohisenud juba üle tuhande aasta. Niisama kaua varjavad puud endas suurt saladust. Jämedad tüved on seest õõnsad, kuid mitte tühjad – seal elavad päkapikud.

Päkapikkude eluiga on pikem kui inimestel, kuid palju lühem kui tammedel – neljasaja aasta ringis. Nad vahetavad elupaika harva, sellepärast on nende kodud hubased ning mõnusad.

Päkapikkude perekond Pikuste kodu on ühe õõnsa tammepeuu sees. Ema Tiku, isa Taku, lapsed Pika ja Päka põõnavad parajasti oma mugavates voodites. 17. jaanuaril – tõnispäeval –, kui karu teist külge keerab ja pool talve läbi saab, tõusevad ka Pikusted korraks üles. Nad teevad ühe vajaliku käigu ja igaüks kosutab ennast poole sarapuupähkliga. Siis vajuvad nad veel paariks nädalaks unehõlma, et veebruaris puhununa ärgata. Ja mida päkapikud veebruaris teevad, seda saad lugeda järgmisest "Tähekesest".

